

Därför valde jag ställning

Jonathan Sköld berättar

Coachen tipsar!

YOGA

SISTA INLÄGGET

Jag har efter 26 år i branschen valt att byta inriktning i arbetslivet så därför blir denna lilla text den sista jag skriver i egenskap av ordförande i STIB. Jag började fundera ut en summering av alla dessa år men jag hamnade i någon slags skrivkramp. Mina tankar återkom hela tiden till alla de fantastiska och engagerande människor som jag träffat genom åren. Att namnge er alla skulle uppta stor del av tidningen så jag lämnar det till vi träffas nästa gång.

I stället för att se i backspegeln så ska jag försöka ge mig in i en egen personlig framtidsspaning. Jag passar på att ta ut svängarna lite en sista gång. Min grundtanke ligger i en oförändrad konjunktur, hur den utvecklas kan inte ens de lärda sja om.

Spaning 2030

- Vi kommer att se färre men större bolag som verkar på marknaden, med stora internationella bolag som ägare och en omsättning närmare 1 Miljard.
- En gemensam standard för ställningar i Europa är precis klar efter drygt 10 års arbete i EU. Vi i Norden har ytterligare skärpt standard. Krav på väderskyddande byggen har införts i lagtexten.
- Byggnads har halverat medlemsantalet, och språkkraven på ombudsmännen är minst fyra språk flytande varav ett är slaviskt.
- Sveriges Byggindustrier sjösätter en ny "svensk modell" utifrån senaste medlemsundersökningen. Parterna kommer överens om individuell lönesättning och en gemensam grupp tillsätts för att kraftsamla mot bristen på yrkesarbetare.
- Samtliga utbildningar innehåller praktiska moment och avslutas med ett prov från verkligheten för att verifiera kunskaperna. Fler utbildningsnivåer införs, allt från att besiktiga ställning till lagning av material.
- Efterfrågan på konstruktörer och ingenjörer fullkomligt exploderar, samtliga ställningar ska verifieras med en konstruktionsritning och beräkning oberoende om det finns typfall sedan tidigare.
- Ännu lättare material i ställningar blir ett skallkrav i upphandlingar. Undersökningar visar att ställningsbyggare är skeptiska till nyheten. Vi kräver rör och kopplingar som det alltid har varit låter de meddela genom ett inlägg.
- STIB! Ja det lämnar jag till er att utveckla och fundera ut framtiden för. Men så länge som vi har fantastiska och engagerade människor delaktiga så är i alla fall inte jag orolig.

Vi syns //Anders

4

10

22

INNEHÅLL

Höstmöte i St Petersburg	4
Friskt blod i största ställningsföretaget	9
Efter jobbet: Metall i sikte	10
Superhjälmen	16
Kanslitet sammanfattar	19
Enkät	20
Coachen tipsar: Yoga	22
Därför valde jag ställning	26
De tar täten för auktorisationen	28
Lösning korsord 1/2019	29
Byggnadsställningar i säkerhetsparken	30
Korsord	31

Ställningsaktuellt
Ansvarig utgivare: Anders Strömbäck

REDAKTIONEN

Ingela Stjernberg, Håkan Carlsson, Daniel Pernikliski

Annonsering, annonsmaterial samt manuskript avsedda för publicering i tidning sändes under adress:

Ställningsaktuellt
Box 38
294 21 Solvesborg

Tel: 0456-33 30 95
E-post: info@stib.a.se
STIB på internet: www.stib.a.se

Produktion/Tryck:
Holmbergs i Malmö AB
Tel: 040-660 66 00
Tidningen skickas till medlemsföretagen för distribution

GOD JUL ÖNSKAR

Höstmöte i Sankt Petersburg

Begreppen om vad som egentligen är UE, bemanning eller inlåning reddes ut. I grupper diskuterades hur nästa byggavtal kan förbättras, vilka digitala hjälpmedel som ställningsföretag skulle behöva, och andra frågor som rör branschen.

Text: Daniel Pernikliski

Höstmötet 2019 var i Sankt Petersburg. Denna vackra stad i femmiljonersstorleken, i det enorma landet Ryssland som sträcker sig över elva tidszoner. Evgeny Baryshev, vd för Layher i Ryssland, berättade skämtsamt att det kan användas till deras fördel, eftersom det är åtta timmars tidsskillnad mellan deras två mest avlägsna kontor i väster och i öster.

– Om vi har ett viktigt dokument som ska vara klart nästa morgon så kan vi jobba på det hela dagen, och när vi slutar skickar vi det till vårt östligaste kontor, så kan de jobba vidare på det. Nästa morgon behöver vi bara granska det och sen skicka iväg det, säger han.

Byggnaderna var en mix mellan ytter-

ligheter. Många hus var påkostat underhållna medan andra var hårt ansatta och skulle behöva en rejäl upprustning. Vissa hus var så fallfärdiga att de tvingats täcka dem med skyddsnät för att de inte skulle rasa ut på gatan. Men med några få undantag gapade staden ganska tom på ställningar. Tydligt är att det på många håll saknas pengar för upprustning. En rysk ställningsbyggare tjänar under 40 kronor i timmen och har långt ifrån samma status som en ställningsbyggare i Sverige.

Bemanning eller UE – vad är skillnaden?

Det många företag kallar för underentreprenörer (UE) är i själva verket bemanning

och faller då under helt andra regler och avtal. Även olika UE och bemanningsföretag har olika regler beroende på om de är anslutna till Sveriges Byggindustrier eller inte. Om det är ett bemanningsföretag som är anslutet till Almega gäller också andra regler. För den som inte är insatt är det rörigt. Men för att inte bryta mot lagen och få problem med både Byggnads och Skatteverket är det viktigt att veta vilken sorts arbetskraft man använder.

– Det finns tydliga indikationer på att Byggnads kommer att gå åt hårt mot ställningsföretagen vad det gäller det här, så man behöver ha koll att man verkligen gör rätt, säger Håkan Carlsson, kanslichef för STIB.

Det som gäller är inte vad man har skrivit i sitt avtal med den anlitade arbetskraften utan hur det hanteras i verksamheten. Men kortfattat kan man beskriva det så här. För att det ska vara UE krävs att man upprättat ett kontrakt där man sålt hela den enskilda entreprenaden och meddelat beställaren skriftligt. UE planerar och arbetsleder själv, står för material och verktyg, ansvarar för arbetstider och så vidare.

Är underentreprenören ansluten till Sveriges Byggindustrier behöver man bara kolla att det stämmer. Även om det är klokt för företagets egen trygghet att göra en djupare kontroll.

Har företaget ett hängavtal med Byggnads är det i princip lika enkelt, men man behöver ha en förteckning över de UE man använder och meddela Byggnads. Den listan måste uppdateras en gång om året, och använder man en ny UE måste man göra en förstagångsanmälan till Byggnads.

Rör det sig om övriga UE, det vill säga de som varken är anslutna till BI eller har hängavtal med Byggnads, blir det betydligt krångligare. Då behöver man förhandla

med Byggnads vid varje enskilt tillfälle som man tänker sälja ut en entreprenad. Det är väldigt svårt för enmansföretag att betraktas som UE eftersom de oftast inte kan förväntas klara av entreprenaden själva.

Bemanning

Är det bemanning så handlar det dels om samma grupper som för UE och dels den grupp bemanningsföretag som är anslutna till Almega. De går inte under Byggavtalet så andra regler gäller för dem. Men oavsett vilken grupp det gäller så har ställningsföretaget en skyldighet att meddela beställaren vilka bemanningsföretag man anlitat, till respektive projekt.

Är det ett BI-anslutet företag med kollektivavtal för bemanning behöver man inte förhandla med Byggnads. Men det räcker alltså inte "bara" med att man är BI-anslutet, utan ett speciellt kollektivavtal krävs. BI har en förteckning över dessa företag.

När det gäller hängavtalsbundna måste kollektivavtalet också gälla bemanning. Här gäller också att man upprättar en för-

teckning över de företag man använder, som uppdateras en gång om året. Ställningsföretaget måste rapportera till Byggnads första gången det använder företaget.

Är det ett Almega-företag måste de finnas som ett inkopplat företag hos LO. Det kontrolleras enklast på LO:s hemsida. Men här måste man förhandla med Byggnads eftersom företaget inte går under Byggavtalet.

Övriga kan vara ensamföretag eller utstationerade utan kollektivavtal och då behöver man alltid förhandla med Byggnads. Håkan Carlsson tror att det blir väldigt svårt att få igenom en sådan förhandling. Det är viktigt att notera att enmansföretag inte ens kan få kollektivavtal eftersom de saknar anställda. Vidare anses ett ensamföretag som behandlas precis som övriga anställda i företaget som att det borde vara en anställd. Därför är den här gruppen väldigt svår att använda.

Inlåning av personal mellan företag är inga problem så länge det är under två veckor. Är det under en längre tid krävs förhandlingar. →

Det nya yrkesutbildningsavtalet

Äntligen är det nya utbildningsavtalet klart och det kommer att lanseras stegvis, med start 1/7 - 2020.

En viktig ändring med det nya avtalet är att grundutbildningen, där all teori finns, måste vara klar inom tolv månader. Därefter tar kvalificeringstiden vid.

– I dag har vi en grundutbildning som sträcker sig över hela utbildningens 4200 timmar, för traditionella lärlingar, säger Håkan Carlsson.

Lärlingens anställning är tillsvidareanställning med möjlighet till provanställning under hela grundutbildningen. Nu har man alltså möjlighet att ha en lärling provanställd i upp till tolv månader.

Man slutar också att räkna utbildningen i timmar och övergår till 30 månader plus grundutbildningen (upp till tolv månader), för ställningsbyggare. Vilket är betydligt längre än 4200 timmar.

I e-boken, som varje lärling tilldelas, kommer man att anteckna vilka moment man inte har provat, vilka moment man kan utföra under vägledning och vilka moment man har lärt sig att klara självständigt.

– Så istället för att bara räkna timmar så ska man börja få en koll på när man kan det här egentligen, på egen hand, säger Håkan Carlsson.

BYN har ett Yrkesråd för ställningsbyggaryrket där frågor som rör lärlingsutbildningen behandlas, där STIB är med.

– Här har ni en möjlighet att skicka er röst, via branschorganisationen, hur ni skulle vilja se att man hanterar lärlingarna, säger Håkan Carlsson.

Workshops

Deltagarna delades in i grupper för att dis-

Bild: Daniel Pernikliski

kutera frågor som rör branschen. Bland annat ville BI ha feedback inför den kommande avtalsrörelsen. Vilka förändringar vill man se i det nya Byggavtalet? Och dels diskuterades vilka digitala hjälpmedel som saknas i verksamheterna.

Några synpunkter som kom fram är att man önskar sig ett mindre byråkratiskt spåk i avtalet så att det är lättare att ta till sig. Flexibla lönesättning och större karriärmöjligheter inom yrket. Att avtalet bättre stämmer överens med Skatteverkets regler gällande traktamenten. Man önskade också att det tydliggörs vilka regler som gäller för arbetskraftsinvandring, då Migrationsverket, Skatteverket, Arbetsförmedlingen och Byggnads ger olika svar i frågan. Ska all arbetskraft från tredje land verkligen betraktas som experter?

Vad det gäller det nya Yrkesutbildningsavtalet tycker man att det är positivt att lärlingen har en möjlighet att påverka längden på sin grundutbildning. Även att

möjligheten till provanställning under tolv månader ger lärlingen en bättre chans att känna på jobbet ordentligt. Som negativt menade vissa att eftersom all teoretisk utbildning måste göras inom tolv månader innebär det en ekonomisk risk för företagen. Något som istället gynnar inhyrning.

Många tycker att leverantörerna bör kunna tillhandahålla digitala verktyg, som typfall, sprilastberäkningar och monteringsinstruktioner.

Layhers vd i Sverige, Nikolaj Murikoff, lovade att titta på om man kan lägga upp något som kan hjälpa till vid sprilastberäkningar.

Niklas Andersson, konstruktör från Pluseight System, berättade att genom deras portal kan man komma åt ett beräkningsprogram och skriva ut resultatet i PDF. Om de resultat man får fram inte är godkända får man röda siffror.

– Programmet känner av vad som är fel och ger förslag på vad man kan ändra för att det ska fungera, säger Niklas Andersson.

Det kom önskemål om att säkra lyft bör läggas tidigare i utbildningen. Man menade att det här är kunskap som en lärling behöver från dag ett. Därför har STIB nu lagt in säkra lyft även i Introduktion på Ställningsakademin. För de företag som anser att den här kunskapen kan vänta till Yrkesdel 1 är det bara att hoppa över det avsnittet.

Man pratade om hur viktigt det är att branschen står enad och använder sig av det nya affärsdokumentet Ställning 19 fullt ut.

– Till exempel att städa ställningen är någonting som inte alltid fungerar. Och när vi då inte använder Ställning 19 och kräver att det ska vara rent så bygger vi in i systemet att det inte behöver vara rent, säger Hans Hermansson, delägare på Expandra Byggnadsställningar.

Bild: Daniel Pernikliski

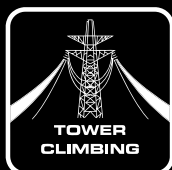
ROOF
WORKS

ACCESS
PLATFORMS

OFFSHORE
MARITIME

TOWER
CLIMBING

ROPE
ACCESS

TELECOM

SCAFFOLDING

CONSTRUCTION

God Jul

önskar vi på

FallSafe

**VI KAN FALLSKYDD,
KONTAKTA OSS!**

Tel: 044-103499

E-mail: info@fallsafeonline.se

www.fallsafeonline.se

Säkerhet i 360 grader.

- även på trappor

Plank, trall, trappor och tillbehör

Högsta halkskyddsklass, testad, godkänd och
kompatibel till alla stora ställningssystem.

T: 031-53 59 60 | info@pcp.se | www.pcp.se

I byggindustrin tjänar kvinnliga chefer MER än manliga

Kvinnorna i privat sektor i byggindustrin tjänar sex procent mer än männen, enligt statistik från SCB. Det är den enda bran-

schan där kvinnliga chefer tjänar mer. I byggsektorn finns det totalt 1400 kvinnliga chefer, vilket motsvarar nio procent av alla

chefer i branschen. Även snittåldern, på 43 år, är lägre än i nästan alla andra branscher.

Svensk byggtidning

FAKTA

HELENA HENRIKSSON

Ålder: 50 år

Bor: I ett hus i Österskär utanför Stockholm

Familj: Gift och tre barn i övre tonåren

Fritidsintressen: Skidåkning, löpning, simning, cykling, swimrun

utemiljö. Hon är van vid van vid långa kundrelationer i en bransch som levererar service. Även om ställningsbranschen levererar en annan service finns det många likheter.

– Det finns mycket som vi behöver utveckla som jag kan bidra med. Kring organisation, kring affärer, kring kundrelationer, kring utveckling, digitalisering. Jag kan komma in med nya fräscha ögon i en traditionell bransch. Öka kundfokus, skapa ordning och reda och ett gemensamt arbetssätt för det här nya bolaget, med processer och rutiner.

Ställningsmontaget ska lyftas fram

En av de största utmaningarna i branschen som helhet är att få upp ställningsmontage på agendan hos beställarna, menar Helena Henriksson. Företagen behöver visa det värde de ger till kunderna och att de levererar det de lovar. Beställarna måste kunna lita på att ställningarna byggs säkert och att företagen klarar av svåra situationer och konstruktioner. Hon tror att det är viktigt med ett nära samarbete med kunderna, och att man diskuterar den övergripande kostnaden för ställningsmontage.

– Då kan vi effektivisera användningen så att vi till exempel inte bygger och river och bygger igen på samma plats, på grund av dålig planering. Där kan vi hitta värden för kunder. De kan både sänka sin totalkostnad och få en bättre ställning.

Helena Henriksson bor i Stockholm men jobbar över hela landet och är ofta ute och reser, både till kontoren runt om i Sverige och till kunder. Hon har sina rötter i Norrland och trivs med kulturen och människorna där.

Flera motionsformer

I sin ungdom var hon skidåkare och åker fortfarande mycket. Tillsammans med ungefär 20 kompisar åker hon långlopp utomlands – förra gången i Schweiz och nu i Tjeckien. Är det inte skidor så springer, simmar eller cyklar hon, och utövar närgångning som heter swimrun. Inom det tävlar hon och det går ut på att man springer och simmar mellan öar, och ett lopp tar ungefär fyra timmar.

– Då kan det vara att man ska springa två mil och simma två kilometer. Men det är ju uppdelat så att simsträckorna kan vara mellan 50 och 600 meter. Man tar ju i med benen när man springer, och sen får man simma och då vilar benen, så då är man fräsch igen att springa. Det är väldigt fin motion, säger Helena Henriksson.

Text och bild: Daniel Pernikliski

Friskt blod i största ställningsföretaget

Helena Henriksson är ny vd för Bergnäset ställningsmontage i Luleå AB och Ställningsmontage och industritjänst AB. De två företagen ska slås ihop och blir då överlägset störst i Sverige, med ungefär 350 anställda.

Man har länge haft två välfungerande systembolag med samma verksamhet och det finns mycket att vinna på en hopslagning. Målet är att fusionera till årsskiftet.

– Vi får ett starkare bolag och kan dra nytta av varandras kompetens och dela resurser, säger Helena Henriksson.

Att vara störst är en naturlig position för företaget menar hon, eftersom de vill driva och utveckla branschen. De vill att den ska bli känd för att vara proffsig och seriös, med ett högt serviceinnehåll. Genom att jobba som ett bolag kommer de

att kunna vara betydligt flexiblare, både när det gäller personal och material.

– Särskilt med materialet, att optimera materialanvändningen så att vi klarar alla behov kring stora industriprojekt som kräver otroligt stora mängder material. Då har vi kapacitet att mobilisera när det är dags, säger hon.

Van vid långa kundrelationer

Tidigare var Helena Henriksson vd på Svensk markservice – ett stort företag som fanns i hela landet och jobbade med

Metall i sikte och natur i blick

Han letar efter skrot och skatter och passar på att fota vackra naturscenerier under sina timslånga utflykter i skog och mark. Hobbyn tog sin början i Ludwig Ranvides historieintresse och har blivit ett skönt sätt att koppla av från vardagen.

29-årige Ludwig har alltid haft fullt upp på fritiden. Han är uppvuxen i ett hem med hästar och hunduppfödning, har spelat amerikansk fotboll, tävlat i bodybuilding och tränar tioårige sonen Tinos fotbollslag, fiskar och kör offroad med jeep. Men det Ludwig brinner allra mest för är att leta efter metall med hjälp av metalldetektor!

– Jag har alltid varit intresserad av historia och när jag köpte min första detektor och hittade mynt från 1800-talet i mammas hästhage fick jag blodad tand, säger Ludwig och berättar att han googlar och letar i historieböcker efter mer information om fynden han gör i markerna.

Han har också funnit likasinnade i olika Facebook-grupper för de som letar efter metaller. De utbyter erfarenheter och har också haft en träff.

Ludwig berättar att fynd som är äldre än 100 år alltid ska överlämnas till Länsstyrelsen.

– Det händer ganska ofta att jag hittar både knappar och mynt som är riktigt gamla. Det äldsta myntet var från 1758 och de äldsta knapparna är från Karolinertiden. Jag har hittat blykulor från kriget och riktigt gamla silvermynt. Men ärligt talat kommer jag oftast hem med en kasse metallburkar och annat skrot. Det är otroligt hur mycket skrot det ligger i markerna, säger Ludwig och påpekar att alla som letar metaller med detektor också gör en god miljögörning som städar i skog och mark.

För Ludwigs del är turerna i naturen också en avkoppling från vardagen och han är ofta ute i några timmar.

– Ja, det är som en terapi när man går runt för sig själv i tystnaden. Det har fak-

tiskt hänt att jag gått omkring i egna tankar från morgon till kväll och till och med glömt bort att äta, trots att jag alltid har med mig kaffe och kaka i väskan, skrattar Ludwig.

I packningen finns också en spade och en mindre detektor som kan peka ut fyndens läge mer exakt.

När metalldetektorn känner av metaller i marken börjar den att pipa. Detektorerna kan berätta vilken typ av metall det rör sig om och hur djupt Ludwig behöver gräva.

På åkermark ligger fynden ofta bara 15 centimeter ner, eftersom jorden vänts upp och ner om och om igen genom åren. På andra ställen kan han få gräva en halv meter ner i jorden.

– Det roligaste fyndet jag gjort är när jag hittade åtta blommonstrade silverskedar. Kanske var det stöldgods, som tjuven grävt ner och sedan inte hittat igen. Det är också kul att hitta ett gäng gamla mynt i samma håll. De brukar finnas intill ett träd. Då är det kanske en bonde som satt sig ner för att vila och tappat slantarna ur fickan. Sömmarna i kläderna var inte lika bra förr som nu, säger Ludwig, som liknar sin nya hobby vid fiske.

– Ja, man vet ju aldrig vad man får på kroken!

Ludwig har också en metaldetektor som kan användas under vattnet. Den har bland annat fått följa med på charterresor utomlands.

– På havsbotten hittar man borttappade ringar och smycken men jag har också hittat en Go Pro-kamera. När vi hittar en ring med inskription lägger vi ut den på Facebook och ganska ofta hittar ringen tillbaka till sin ägare.

Vandringarna i naturen har också gjort att ett annat av Ludwigs intressen vuxit. Fotograferandet!

– Jag har alltid varit intresserad av fotografi och fotar med min mobiltelefon. Jag stannar upp under mina skogsturer när jag ser något vackert i naturen eller om himlen är särskilt fin. När jag började få många positiva kommentarer om mina bilder startade jag ett eget Instagramkonto för fotografierna.

Ludwig berättar att det har lett till flera oväntade förfrågningar. Bland annat av en universitetsstudent som skrev en uppsats om metaldetektorer. Detta resulterade i att en av Ludwigs bilder, på metaldetektorn i vacker natur, nu pryder en kandidatuppsats i arkeologi vid Uppsala universitet.

Text: Birgitta Lindvall Wiik
Bild: Ludwig Ranvide

FAKTA

Namn: Ludwig Ranvide

Ålder: 29

Yrke: Ställningsmontör på Ställningsbyggarna i Skåne

Bor: I Sjöbo

Familj: Frun My, 27, och sonen Tino, 10

På fritiden: Letar metall med detektor och fotograferar naturen

Instagramkonto: @lwgswepics

Instructorsmeeting med UEG

I början av september träffades representanter från flera olika länder i Dortmund för att se och lära av varandra under ledning av samarbetsorganisation UEG där STIB är medlem.

Hur fungerar utbildningsverksamheten för ställningsbyggare i olika europeiska länder?

Kan vi i Sverige lära oss av andra europeiska länder och kan de eventuellt lära sig något från oss?

Det blev tydligt att Sverige och de andra nordiska länderna ligger långt fram när det gäller digitala verktyg för att utbilda, där STIB t ex driver Ställningsakademien där elever kan ta till sig en stor del av utbildningen online via text, filmer osv. Detta väckte stort intresse från flera länders representanter men där de också påpekade vikten av ren katederundervisning och inte minst att utbildningen innehåller praktiska moment. Det kan i framtiden bli ett inslag även i Sverige genom den nya säkerhetsparken som byggs vid Arlanda.

STIBs representanter fann följande detaljer intressanta och värda att titta närmare på även för oss.

England har flera olika nivåer för ställningsbyggare beroende på vilken typ av ställning som ska byggas och hur avancerade dessa ställningskonstruktioner är. De

har även en utbildningsnivå som kallas "labour" som innebär att man inte får bygga själva ställningen men däremot hjälpa till med att hantera ställningsmaterialet till de som bygger ställningen. De har även infört en refreshment-kurs som alla ställningsbyggarna ska gå vart femte år för att förnya sin ställningslicens.

Tyskland har olika längd på sina utbildningar och där utförs en del av slutprovet muntligt. De anser att det är viktigt med lärarledda utbildningar och att dessa fortlöpande varvas med praktiska moment. Deras utbildningar är enligt dem själva relativt krävande och det krävs att studenten verkligen anstränger sig för att klara utbildningen.

Nederländerna utfärdar inga plastkort utan allt registreras centralt där alla sedan kan söka i en databas för att se vilken utbildningsnivå en viss person har när denne kommer till en arbetsplats. De har även olika utbildningsnivåer graderat från 1-4 beroende på ställningens komplexitet, detsamma gäller vilka som får göra egen-

kontroll även här finns fyra olika utbildningsnivåer.

Genom EU finns ett utbildningsprogram som heter Erasmus+ med en budget på för närvarande på 14,7 miljarder euro. Genom detta program kan man ansöka om medel för att sända t ex ställningsbyggare som "utbytesstudenter" till andra länder. Tyskland och Norge har genomfört ett sådant utbyte och studenterna tyckte att det var enormt lärorikt att under några veckor utbilda sig i ett annat land. Detta är något som vi ska titta på även i Sverige, det skulle kunna vara ett sätt att ge våra duktiga ställningsbyggare en morot att utvecklas ännu mera, samtidigt som de får ett minne för livet.

Sammanfattningsvis så finns det mycket vi kan lära av varandra i Europa och STIB ser fram emot ett fortsatt nära samarbete med UEG gällande bland annat hur utbildning ska bedrivas så att vi även i fortsättningen får kompetenta ställningsbyggare med stor yrkesstolthet.

Text och bild: Hans Hermansson

UEG, Union Europäischer Gerüstbaubetriebe

- Grundades 25 Oktober 2008
- Har idag 12 medlemsländer, Tyskland, Storbritannien, Nederländerna, Frankrike, Polen, Tjeckien, Schweiz, Norge, Finland, Luxemburg, Bulgarien och Sverige,

Målen för UEG är att på Europeisk nivå:

- Främja gemensamma tekniska, mänskliga, kommersiella, sociala och kulturella intressen,
- Utveckla jämförbara och generella standarder för ställningar,
- Utvärdera EU:s lagstiftningsprocesser i fråga om deras inverkan på ställningar,
- Tillhandahålla sakkunnig representation inom Europeiska organ,
- Underlätta förbindelser och utbyten mellan medlemmar i europeiskt nätverk för ställningar

HiMount

Effektiv säkerhet för en högst effektiv byggnadsställning

Med +8 HiMount monteringsplattform kan en person montera ställningens fasta skyddsräcken och vertikaler med skarvning i bomlagnivå för optimal styrka. Allt under full säkerhet.

Materialhållare för gitterräcken

Materialhållare spiror/horisontaler

Hjul för transport upp och ned

Lås för räcke

Omvänd broms

Glidkuddar för överräcke

Extra fotsteg

Gaffel hindrar stjälpning åt alla håll

Handtag för Gaffel

Korg för långa spiror/horisontaler

- fungerar lika bra vid nedmontering.
- har materialhållare för spiror, gitterräcken, horisontaler, mm som ökar material hanteringssäkerheten samtidigt som de ökar effektiviteten i bygandet.
- fälls lätt ihop och säkras med inbyggda transportsäkringar när arbetet är färdigt.

PlusEight System AB

info@pluseight.com

www.pluseight.com

Göteborg
031-779 90 50

Stockholm
08-514 950 80

ERGONOMI från start

Ergonomer borde kopplas in i ett tidigt skede, redan när produkter tillverkas eller när nya arbetsplatser tar form. Då skulle fler kroppar kunna skonas. Eva Jangdin, känd som "Ergonom-Eva", drivs av den insikten.

För att begripa arbetsvardagen för mast- och stolparbetare har hon hängt i sele på tolv meters höjd. För att kunna prata arbetsteknik med fastighetsskötare har hon ålat sig fram i trånga kryppgrunder, och så vidare.

Ergonomen Eva Jangdin talar om hur rörelser med armbågarna långt ifrån kroppen medför stor hävarm. Vilket gör att kroppens muskler i nacke och axlar belastas mer. Ett enkelt sätt att skaffa skonsammare arbetsställning är att försöka göra rörelser med armbågarna nära kroppen.

Hon har besökt mängder av arbetsplatser för att observera hur man utför sina uppgifter. Med sig har hon kamera, block och penna. Ibland spelar hon upp filmer hon har tagit på arbetsplatsen för att personen ska kunna ta ställning till vad man skulle kunna göra annorlunda. Ibland använder hon filmen som ett underlag för diskussioner vid ett senare tillfälle.

Ofta får individen bära ansvaret, men det handlar också om att ha rätt förutsättningar – människa, teknik och organisation måste höra ihop. Hon menar att många är lojala och kämpar på, men utan rätt handledning är de nedbrutna vid pension. Många arbetsplatser är duktiga på att göra skyddsronder, men har glömt riktade riskbedömningar mot ergonomi.

Vidare berättar hon att det är svårt att få en belastningsskada av rörelseorganen godkänd av Försäkringskassan i dag. En del upptäcker att försäkringssystemet inte funkar som de trott, först när kroppen slitts ut.

När det kommer till ställningsbyggare gör de ofta samma rörelser som de lärt sig från början. Har de exempelvis börjat bära och lyfta fel är det lätt att de fortsätter på samma sätt. Eva Jangdin belyser att det är viktigt att prata arbetsteknik med nyanställda. Inte bara vad som ska göras, utan också hur.

Därför stannar vi där vi är

För unga vuxna är kontantinsatser och höga priser på bostäder de största hindren. Äldre tycker att de bor billigt i dagsläget. Få, endast sju procent, tycker att amorteringskravet är det största hindret.

På uppdrag av Skanska har Kantar Sifo genomfört en stor undersökning i åldrarna 16 – 74, i ett försök att bättre förstå varför bostadsmarknaden är så trög.

Anledningarna bakom den sega rörligheten skiljer sig mycket mellan generationerna. Men oberoende av anledning leder det till en inlåsningsseffekt på bostadsmarknaden. Skanska menar att rörligheten måste öka och tror att det finns sätt att lätta på de regler som gör att flyttandet begränsas.

Framförallt tror man att genom att bygga billigare bostäder, anpassade för unga, så skulle de ha en chans att ta sig in på bostadsmarknaden. Vilket i sin tur skulle leda till ökad rörlighet.

Det skärpta amorteringskravet tycks inte påverka bostadsmarknaden alls så kraftigt som många befارade när det infördes förra året.

Här är de fem främsta hindren till varför folk inte flyttar:

1. Bor så billigt i nuläget
2. Bostäderna är för dyra
3. Kravet på kontantinsats är för högt
4. Kötiderna för att få en hyresrätt är för långa
5. Hyrorna är för höga

Branschaktuell

STIB välkomnar nya medlemmar

Nordställningar i Östersund AB, Östersund

Arbetskydd/Daniel Pernikliski

God Jul & Gott nytt år

Nyhet

HAKI Designverktyg
för konfigurerings av HAKITEC väderskydd.

Webbaserat, med några enkla knapptryckningar skräddarsyr du ditt tak.
Förutom ritning och specifikation, får du en 3D modell som du kan studera in i minsta detalj.
Med hjälp av din mobilkamera, kan du dessutom placera den i valfri miljö.

HAKI – byggnadsställningar och väderskydd för temporära arbetsplatser

SÄKER – produktutveckling, kvalitetssäkring och modern produktion

ENKEL – ett fåtal grundkomponenter till både ställning och väderskydd

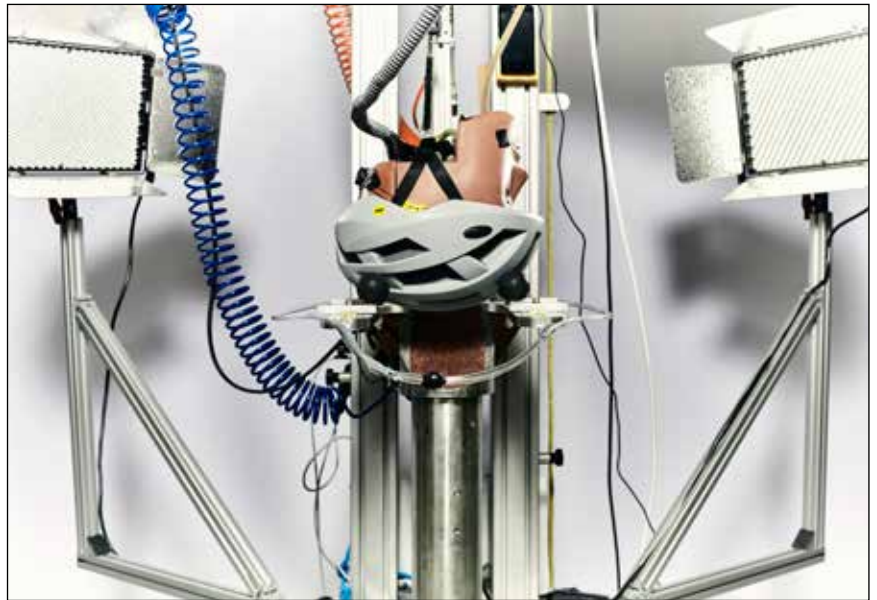
FLEXIBEL – teknisk support, utbildning och finansiering

PRODUKTIV – effektiviserar ert dagliga arbete

HAKI®

Kontakta oss så hjälper vi dig 044 - 494 00 · 031 - 18 08 60 · 08 - 500 290 45 · www.HAKI.com

Superhjälmen

som redan nått ställningsbranschen

I somras lanserades bygghjälmen som reducerar kraften vid sneda islag bättre än traditionella hjälmar. Hemligheten vilar på en uppfinning som heter MIPS, vilken kan minska risken för skador i hjärnan. Hyrex var först i ställningsbranschen med hjälmarna.

MIPS grundar sig på över 20 år av forskning på Karolinska och KTH och är en insats i hjälmen, ett glidskikt, som gör att huvudet kan rotera vid ett snett tillslag. På

så sätt omfördelas energin och risken för hjärnskador reduceras. Traditionella hjälmar är främst konstruerade för kraften i raka islag, vilket sällan inträffar i verklig-

heten. MIPS har funnits länge och redan sålts i många miljoner exemplar världen över, men främst inom sport.

Vägen till byggbranschen började med hörselskydd som tagits fram av ett företag som heter Guardio.

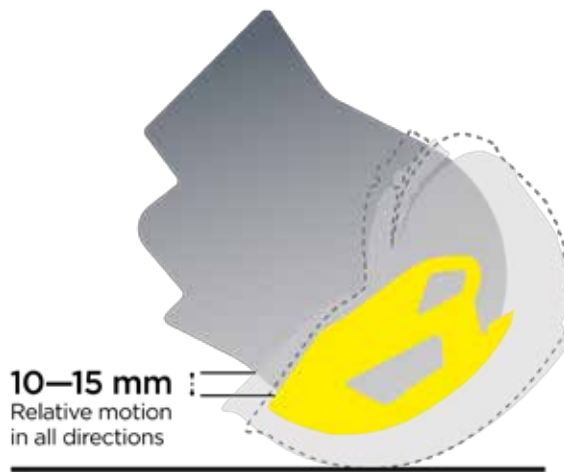
– Eftersom våra hörselskydd är unika på det sättet att kåporna kan användas både till en hjälm och till en vanlig bygel ville vi självklart kunna erbjuda en hjälm också, säger Nawar Toma, grundare av Guardio.

De undersökte hjälmar inom diverse områden och upptäckte att i de flesta tester använde sig vinnarna av MIPS. Nawar Toma tog kontakt med MIPS och berättade att de var på väg att ta fram en hjälm inom bygg. Det visade sig vara rätt i tiden då MIPS redan forskat ett år på möjligheten att ta fram en hjälm inom industrin. Vid det här laget hade Guardio kommit långt med hur hjälmen skulle utformas till det yttre, och ett samarbete mellan företagen inleddes.

Hjälmens yttre design är utformad efter

Tommy Berglund th, vd för Hyrex, visar Åke Norelius, tidigare Arbetsmiljöverket, de nya hjälmarna.

intervjuer med slutanvändarna, vad som är viktigt för dem. Den är lätt, välventilerad, ingen ”keps” som skymmer sikten när man tittar uppåt, behagliga spännen och man använder material i hjälmen som är dyrare men bekvämare.

– Är hjälmen tung och obehvämlig så kommer folk inte att vilja ha den. Då spelar det ingen roll hur säker den är. Det är mycket komforttänk i både design och materialval, säger Nawar Toma.

För att mäta effekten av MIPS i hjälmarna använder man exakt samma modell med och utan MIPS, och testar olika islagsvinklar. Testerna har visat att man får uppemot 30

procents lägre påverkan på hjärnan med MIPS, vilket kan vara skillnaden mellan liv och död, menar Nawar Toma.

Av en slump träffades Mattias Eidelbrekt, som jobbar inom försäljning på MIPS och Tommy Berglund, vd för Hyrex, på en resa.

– Vi träffades på ett flyg från Los Angeles i somras och kom att prata om segling

som är ett gemensamt intresse. Sedan kom vi in på vad vi yrkesmässigt hade gemensamt. Tommy har Hyrex och jag har jobbat på MIPS i tio år, säger Mattias Eidelbrekt.

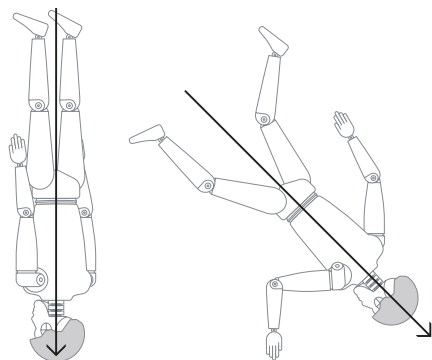
Tommy Berglund blev intresserad av MIPS och Mattias Eidelbrekt berättade att det nu också fanns inom bygg genom deras nyligen startade samarbete med Guardio. Han sammanförde de två och ett par telefonsamtal senare hade Tommy Berglund lagt en beställning på hjälmar till hela firman, i en mängd olika färger.

Av en slump träffades Mattias Eidelbrekt, som jobbar inom försäljning på MIPS och Tommy Berglund, vd för Hyrex, på en resa.

– De kommer delas in efter vilken grad som ställningsbyggare man har. Montör, förstemonter eller teamleader, säger Tommy Berglund.

Hörselskydden lanserar Guardio i januari och de har både passiv och aktiv brusreducering. För en ställningsbyggare tänker man främst på impuls ljud, att det bara smäller till, och då är det passiv brusreducering som skyddar. Något som många hörselskydd på marknaden har. Men det är också viktigt att skydda sig mot monotona ljud i bakgrunden, och mot det skyddar den aktiva brusreduceringen, berättar Nawar Toma. Det är ljud som nöter på hörseln och skapar trötthet, vilket i sin tur ökar risken för olyckor.

– Genom att skydda hörseln både mot smällarna och det nötande ljudet, så bör det kunna reducera även andra olyckor, genom att man är mer alert och mindre trött i huvudet, säger Nawar Toma.

The angle helmets are tested today

The angle you are more likely to fall

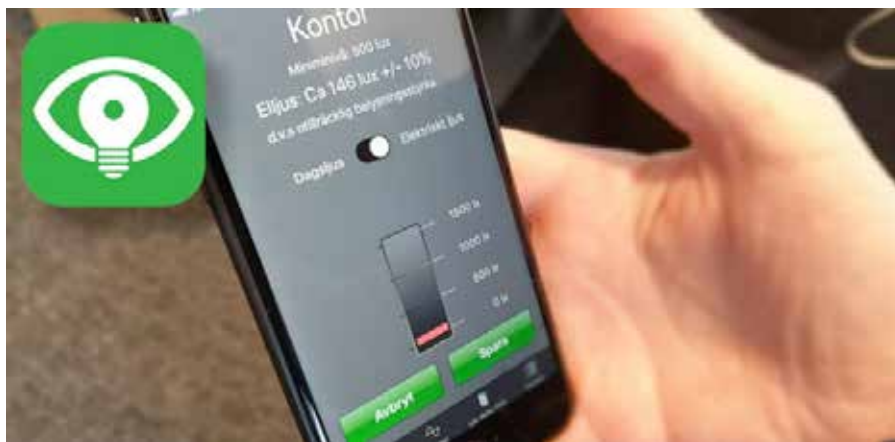

Nawar Toma, från Guardio, berättar om hjälmarna.

Mattias Eidelbrekt jobbar med försäljning på MIPS.

Text och bild: Daniel Pernikliski

Dagsljus minskar risken för depression

Att jobba utomhus regniga, gråa eller kalla dagar under vinterhalvåret kan onekligen kännas som en utmaning... Då kan man i alla fall trösta sig med att man blir betydligt piggare av att få en rejäl dos av dagsljus. Man sover bättre och det är mindre risk

för depression och olyckor. Jobbar man på kontor ska man tänka på att ta en nypa ljus vid varje tillfälle som erbjuds. Rätt sorts belysning är också viktigt. Arbetsmiljöverket har en gratisapp, Ljus, som mäter både ljusstyrka och flimmer.

Arbetet

Yrkesbevis för ställningsbyggare

I oktober hade Byggnads sin stora arbetsmiljövecka. Detta år var det fokus på ställningar och fler än 1100 byggnadsställningar runt om i landet inspekterades. I fler än hälften av fallen fanns brister och ett vanligt fel var undermålig utbildning hos den ställningsbyggande personalen. Nu vill Byggnads att det införs krav på yrkesbevis för ställningsbyggare, något som STIB länge har förespråkade.

– STIB välkomnar Byggnads kontroller och krav på yrkesbevis. 2017 uppvaktade STIB Arbetsmarknadsminister Ylva Johansson där vi framförde vår oro för branschens utveckling. Bland annat önskade vi att Arbetsmiljöverket införde krav på yrkesbevis och genomförde fler och bättre kontroller av ställningar, säger Håkan Carlsson, kanslichef för STIB.

Byggnadsarbetaren/Daniel Pernikliski

PETEX

Täck

- ✓ Bredare sortiment
- ✓ Effektivare leveranser
- ✓ Hämtdepåer

Ring Peter, 070-424 35 45, eller besök vår hemsida.
Välkommen!

P.S.P.
INTERNATIONAL AB

Speditionsvägen 27, 142 50 Skogås
petex@pspinternational.se
www.pspinternational.se

PETEX

Täck

Ett väderskydd av högsta kvalitet för
alla typer av byggnadsarbeten

Fråga alltid P.S.P. om
Petex® Täck väderskydd och tillbehör!

Kansliet sammanfattar

STIB kommer att bli medlem i säkerhetsparken i Arlanda och börja bedriva sin utbildning där.

– Det här är ett tydligt ställningstagande från STIB, hur vi ser på säkerhet på svenska arbetsplatser, säger Håkan Carlsson, kanslichef för STIB.

Målsättningen är att börja bedriva utbildning i säkerhetsparken under våren 2020. Många fördelar kommer med det här. Provskrivningarna kommer att kunna ske online och förutom att det underlättar det administrativa arbetet blir handlägningstiden snabbare. För lärlingsutbildningarna innebär det att resultaten blir omedelbart synliga för BYN, när provet är genomfört. Men kanske viktigast av allt, STIB kommer att kunna införa praktiska moment i utbildningen, genom att man disponerar hälften av en stor tälthall. Där kan ställningar stå uppställda året om.

Jurist för STIBs medlemmar

En jurist kommer att anlitas och bli en resurs för både kansliet och medlemsföretagen. Genom ett telefonsamtal avgör juristen om det är ett ärende som berör hela branschen, eller det specifika företaget. Gäller det branschen betalar STIB för konsultationen, annars får det enskilda fö-

retaget stå för räkningen. Oavsett erbjuds företaget rådgivning.

– Förutom att vara allmänt kunnig inom entreprenadjuridik kommer juristen att ha en specialkompetens inom ställningsentreprenadjuridik. Framförallt Ställning 19, säger Håkan Carlsson.

Krav på medlemskap i BI

För att kunna bli medlem i STIB krävs nu att man också är medlem i Sveriges Byggindustrier. Företag som redan i dag är medlemmar i STIB men saknar medlemskap i BI har till 17/5-2020 på sig att bli medlemmar. Därefter utesluts de företag som saknar medlemskap.

Att vara medlem i BI innebär en rad fördelar. De har en stor organisation specialiserad på arbetsgivarfrågor. Man kan kostnadsfritt dubbelkolla information från Byggnads, och få hjälp med specifika frågor av experter.

– Nu revideras STIBs stadgar och vi

ska ha en extra årsstämma i januari, för ett första beslut. För att sedan bestämmas slutgiltigt vid den ordinarie årsstämman i mars. Då kan det bli fler förändringar, säger Håkan Carlsson.

Revision av auktorisationen

Totalt 40 företag reviderades under 2019 – av dem var det tre nyansökningar och 37 som hade sin fortlöpande revision. Strategin från STIBs sida har varit att gradvis sänka toleransnivån, från år till år, för att succesivt öka kvaliteten. Som en följd av det har man fördjupat kontrollerna och upptäckt fler brister som kräver handlingsplan än tidigare. Men samtidigt har den totala kvalitetsnivån höjts från tidigare år. Ofta är det dokumentationen som brister.

STIB utbildar Arbetsmiljöverket

Det är en ökad efterfrågan från Arbetsmiljöverket om att STIB ska utbilda arbetsmiljöinspektörer. I november höll STIB en utbildning för tio inspektörer i Stockholm, och näst på tur står Malmö, följt av Växjö. Totalt handlar det om ungefär 30 inspektörer den här vändan.

Riksbyggarna om sund konkurrens

Vid ett möte om sund konkurrens på Sveriges Byggindustrier medverkade STIB, ett par representanter från andra S-yrken, riksbyggarna och en byggherre från offentlig sektor.

Samstämmigt mellan riksbyggarna och byggherren pratade man om att man hamnat i en negativ spiral, med fokus på billigaste pris. Men att man måste ställa sig frågan vad som är ett billigt pris. Är det priset i anbudet, eller det pris som leder till en bra produkt, mindre eftermarknad på garantier och så vidare.

Vid mötet pratade man om att man kanske ville se någon typ av certifiering på alla S-företag, och pekade på STIB-auktoriseringen som en certifiering som kommit långt.

– Konkurrensarbetet som vi i branschregionrådet har dragit igång handlar mycket om att diskutera med beställare av S-företagens tjänster. Hur vi kan kvalitets-säkra och jobba för en sund konkurrens, säger Håkan Carlsson.

Text och bild: Daniel Pernikliski

Niklas Strandberg,
ställningsmontör
Ramirent Safe Access,
Kungsängen.

– En digital dagbok skulle underlätta arbetet och minska allt pappersarbete. Idag förvaras pappren i en pärm. Om vi istället förde dagbok digitalt i en större mobiltelefon eller platta skulle det förenkla hanteringen och det skulle även vara lättare att få en snabb överblick och gå tillbaka och titta på rapporter.

Michael Olsson,
arbetsledare på RSG
Entreprenad AB,
Bromma.

– Vi använder redan flera digitala hjälpmedel och har testat många appar och program. Vi lägger upp projekt, transporter, förbrukningsvaror samt montörernas timmar i ett program som heter Next. Vi har Planday för digitala scheman, där ställningsmontörerna loggar in och ut när de är på plats. I Hilti on track håller vi koll på bland annat ställningsmaterial och maskiner. Våra digitala hjälpmedel underlättar verkligen arbetet i alla led och jag tror att vi har de flesta digitala hjälpmedel vi behöver.

Henrik Einarsson,
ställningsmontör på
Ställningsmontage & in-
dustritjänst AB, Bollnäs.

– En digital höjd- och längdmätare vore bra. Något som också skulle underlätta arbetet är en digital dagbok. I dag är det mycket papper i omlopp. Vi antecknar på papper, som vi sedan fotar av och mejlar vidare. När vi slår ihop med Bergnäsets ställningsmontage efter nyår blir det mycket nytt. Jag gissar jag att det kan komma nya appar och program som underlättar för oss på byggena.

Jonas Isaksson Greman,
CAD-ritare, Sjöbergs
Ställning AB, Stockholm.

– Ett vettigt tidsrapporteringsystem och ett ordersystem som funkar. Jag sitter faktiskt just nu och utvecklar ett sådant. Jag tar fram systemet tillsammans med min sambo, via företaget Tidskraft. Det kommer att underlätta jobbet både för montörer och underentreprenörer som tidsrapporterar från projekten. Pappershanteringen försvinner, det blir lättare för löneavdelningen, som slipper knappa in timmarna för hand, och vi får en bra överblick över allt material. Vi räknar med att vara igång med det nya systemet innan årsskiftet.

Daniel McCabe,
VD/arbetschef, Highcon
AB, Härnösand.

– Vi har redan de digitala hjälpmedel vi behöver. Ställningsmontörer och underleverantörer tidsrapporterar exempelvis i sina mobiler. Vi tog fram ett eget affärssystem för några år sedan och det har både minskat pappershanteringen och administrationen och gett oss en bättre kontroll av flöde och material. Omställningen från papper till appar gick mycket smidigt. Kanske beror det på att vi är ett väldigt ungt företag, med en snittålder runt 30.

Text: Birgitta Lindwall Wijk
Bild: Privat

Falska brev om tillsynsinsats

Företagare har fått falska brev som informerar om en kommande tillsynsinsats. Arbetsmiljöverket, som breven påstås komma ifrån, kommer att polisanmäla händelserna. Om du misstänker att du fått ett falskt brev så hör av dig till Arbetsmiljöverket. Avsändaren använder verkets logga och sannolikt har de utgått från någon befintlig text från Arbetsmiljöverket. Men en ledtråd kan vara om brevet är märkt ”Inspektionsmeddelande”, en formulering som myndigheten inte använder.

Arbeterskydd

Miljonbidrag för byggbranschens säkerhet

Jan Johansson, forskare vid Luleå tekniska universitet, får drygt tre miljoner för att kartlägga forskningen kring säkerhet i byggbranschen i Sverige. Tidigare minskade olyckorna, fram tills för ungefär tio år sen. Sedan dess har de planat ut och till och med ökat något på sina håll. För att få förståelse för problematiken har man kommit fram till att man behöver titta på kulturen på byggarbetsplatserna. Tanken är att Jan Johansson, utöver kartläggning av forskning som gjorts inom området, ska använda byggbranschens nya säkerhetspark utanför Arlanda, för att göra tester.

Building Supply

Nyhet! PERI UP Easy

Säkra, lätta och snabba fasadställningen

PERI UP Easy är den innovativa ställningen som kombinerar säkerhet och kostnadseffektivitet på ett idealiskt sätt.

PERI UP Easy's låga vikt har resulterat i väsentligt reducerad monterings- och demonteringstid. Eftersom skyddsräcken till nästa nivå är monterade kan arbetet utföras utan fallskydd. PERI UP Easy är också kompatibel med modulställningen PERI UP Flex vilket möjliggör arbete i komplicerade projekt.

Nyfiken? Titta gärna in på www.peri.se

**Form
Ställning
Plywood
Konstruktion**

www.peri.se

Elina Lineruth, 25

Gör: Ställningsmontör på Bergnäsets ställningsmontage. Tränar juniorlandslaget i kanot.

Bor: I Luleå.

Familj: Mamma, pappa och lillebror.

Tränar: Tränar och tävlar i kanot. Har sju guldmedaljer i K2 och K4. Simmar, springer, klättrar åker skidor, tränar styrketräning.

Anna Gudevik, 48

Gör: Certifierad massör, personlig tränare och yogalärare på Kroppsbalans.

Bor: I Luleå.

Familj: Maken Alex, 49.

Tränar: Styrketräning och yoga.

Anneli Selberg, 43

Gör: Certifierad massör och personlig tränare i företaget Kroppsbalans.

Bor: I en by utanför Luleå.

Familj: Maken Krister, 38, Rasmus, 12 och Emil, 2 år.

Tränar: Slalom och golf.

Text och bild:

Birgitta Lindvall Wiik

Coachen tipsar — yoga

En stel kropp med spända muskler orsakar smärta och ökar risken för olyckor. Med hjälp av enkla yogaövningar blir muskler och leder smidiga och mjuka igen.

Ett fysiskt hårt arbete leder ofta till stela kroppar. Anna Gudevik, som jobbar som träningscoach tillsammans med Anneli Selberg, har en lösning på problemet. Yoga!

Glöm myterna om rökelse, flummiga mantran och mesig träning. Det finns många olika sorters yoga och positionerna är utmärkta redskap för att öka rörlighet och smidighet i krop-

pen. Träningen kan dessutom vara mycket fysiskt krävande.

– Yoga kan vara hur komplicerat som helst, men det behövs faktiskt bara några enkla övningar för att mjuka upp

TRÄNINGSPROGRAM/YOGA GÖR VARJE ÖVNING EN GÅNG. FÖR BÄSTA EFFEKT

STÅENDE STRETCH. Ställ dig med fötterna höftbrett isär. Sträck upp händerna ovanför huvudet och "dra upp dig" mot taket. Se till att trycka ner fötterna ordentligt i golvet och känn hur hela kroppen sträcker ut sig. Du stretchar hela framsidan, ända från fötterna och hela ryggen. Håll kvar positionen under fem-sex andetag.

SIDOSTRETCH. Stå kvar med fötterna höftbrett, pressa dem i golvet, samtidigt som du lutar kroppen åt ena sidan och sträcker armen över huvudet. Fixera höften framåt, undvik att falla ut med den. Du känner sträckningen i ben, höft, sidan hela vägen upp till armhålan och armen. Håll kvar positionen under fem-sex andetag. Byt sida och upprepa.

spända muskler. Prova – det kan göra underverk, säger Anna, innan hon börjar demonstrera övningarna för Elina Lineruth.

Hon är ung och har bara jobbat som ställningsmontör på Bergnäsets Ställningsmontage i ett år, men märker redan att kroppen snabbt stelnar till efter arbetspassen.

– Axlar och rygg tar mest stryk när vi langar tunga grejer mellan varandra. Alla vet att vi bör böja på knäna och ha en bra arbetsställning, men när det kommer till kritan ska det gå undan och då blir det lite som det blir, säger Elina urskuldan-

de.
Hon tränar både styrka och

kondition nästan varje dag efter jobbet, eftersom hon tävlar kakjak på elitnivå.

– Men smidigheten är något jag missar. Det behöver jag, och många av mina arbetskompisar, definitivt träna mer på, säger Elina och konstaterar att yogan med sina stretchövningar är ett mycket bra komplement både för den som tränar hårt och för den som har ett tungt arbete.

– Jag märker ju att många av mina äldre kollegor är jättestarka, det blir man av vårt jobb. Men de är ofta stela. Därför är jag säker på att de här övningarna är bra för alla oss i byggbranschen.

Själv har Elina hittills bara

nosat på lite olika yogaformer och Anna hjälper henne att hitta rätt positioner på yogamattan – från den första övningen som sträcker ut hela kroppen från topp till tå till den klassiska krigarpositionen och avslutningsstretchen.

Elina får sträcka ut ben, rygg, sida och armar och konstaterar att det känns skönt redan efter ett pass.

– Ja, visst är det härligt! Och det behöver inte ta många minuter att köra igenom övningarna. Gör du dem två gånger om dagen så kommer du att märka skillnad, säger Anna och konstaterar att den som har ett kroppsarbete och struntar i att mjuka

upp muskler och leder kommer att få problem med tiden. En stel kropp ökar risken för att få ont och att skada sig, säger Anna och bjuder på en bonusövning – som kan göras flera gånger om dagen, på arbetsplatsen.

– Som ställningsmontör har du alltid någon vägg att ta stöd emot. Prova att göra den här stretchen några gånger om dagen och du kommer att märka skillnad, säger Anna och låter Elina sträcka ut sig i ännu en stretchposition, innan det är dags att gå tillbaka till jobbet och börja jobba på hemläxan.

SKA PROGRAMMET KÖRAS IGENOM TVÅ GÅNGER PER DAG. ANDAS DJUPT NER I MAGEN UNDER ÖVNINGEN.

KRIGAREN. Ställ dig höftbrett, undvik att "stå på en lina". Ta ett steg bakåt med det ena benet, och ha lika mycket tyngd på båda fötterna. Se till att höfterna pekar framåt. Lyft upp armarna, håll ihop dem ovanför huvudet. Håll in magen och pressa fram höften. Lyft upp dig själv, utan att dra upp axlarna mot öronen. Håll kvar positionen under fem-sex andetag. Upprepa likadant med andra benet bakåt.

TRIANGELN. Ställ dig riktigt brett med benen och låt den ena foten peka utåt. Böj dig över åt det håll där foten pekar utåt. Låt handen följa med längs benet. Detta är en fortsatt sträckning av utsidan. Behålla positionen under fem-sex andetag. Byt sida och gör likadant.

☉ DEN FÖRLÄNGDA TRIANGELN. Stå brett isär med benen. Böj det främre benet och luta dig med armbågen mot knäet. Sträck upp den andra armen över huvudet. Håll positionen under fem-sex andetag. Byt sida och upprepa. Den här övningen både sträcker ut benens muskler och stärker dem.

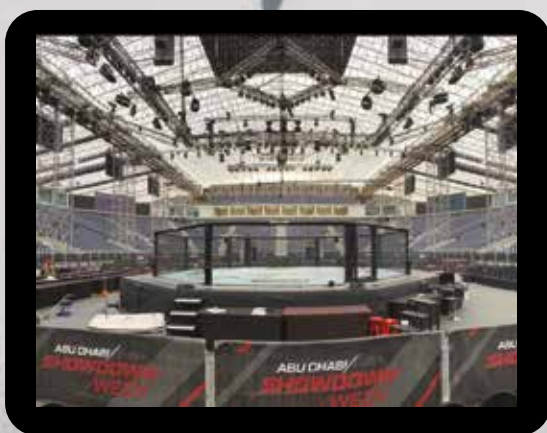
🕒 AVSLUTNINGSTRECH. Ställ dig höftbrett med benen och fäll överkroppen framåt. Försök ha så raka ben som möjligt och var avslappnad i nacken. Om du inte kan rätta helt på benen så gör det ingenting. Efter en tids yogande kommer du att kunna rätta mer på dem! Det här är en skön stretch där också ryggkotorna sträcks ut. Håll positionen under fem-sex andetag. Tacka dig själv för att du gav din kropp en yogastund! Den bör inte ha tagit mer än fem minuter.

🕒 BONUSÖVNING – UNIVERSALSTRECHEN.

Ta tag i en vägg eller en möbel. Stöd dig mot den när du tar ett steg bakåt med ena benet. Pressa ner hälen på det bakre benet och ta ordentligt stöd mot väggen. Hela sidan och baksidan av benet stretchas. Håll kvar fem-sex andetag och byt sida. Den här övningen kan du göra då och då under arbetsdagen. Den är väldigt effektiv för att motverka stela muskler.

Vi hjälper er med hela ställningsprojektet!

- *Fasadställningar*
- *Rullställningar*
- *Väderskydd*
- *Beräkningar*

BYGGSTÄLLNING & VÄDERSKYDD

HK/LAGER GÖTEBORG • Marieholmsgatan 134 B • 415 02 Göteborg • Vx 031-26 60 60
LAGER STOCKHOLM • Tegelbruksvägen 2 A • 746 30 Bålsta • Vx 08-33 20 20
A-P Ställningsprodukter AB

info@assco.se • assco.se

*God Jul &
Gott Nytt År!*
önskar vi på Assco

Därför valde jag ställning

För snart två år sedan kom du tillbaka till ställningsbranschen efter att ha varit mediasäljare. Vad fick dig att återvända?

Allting började på en byggnadsmässa. Jag var där och delade ut tidningen "Den moderna Hantverkaren" när jag hamnade i en monter hos en ställningsleverantör som hade en tävling där man skulle räkna ut ställningsmaterial. Jag deltog på skoj och de märkte att jag satt inne med kunskap på området. De sökte en teknisk säljare och min tidigare erfarenhet från branschen tillsammans med säljerfarenheten gjorde det intressant för mig. Några månader senare var jag till företaget i Göteborg och diskuterade villkor för anställning.

Men det är inte där du jobbar nu?

Nej, jag började aldrig där. Jag blev bjuden på en julfest av ett annat företag i branschen och tog jobb där istället. Jag hade tidigare jobbat med chefen och visste att han var bra. De behövde någon som skulle ansvara för pappersarbetet och jag tänkte att det här kunde vara rätt väg för mig. Chefen sa att jag skulle få göra allting som han tycker är tråkigt och det tyckte jag lät bra.

Hur visste de att du var på väg tillbaka till att jobba i ställningsbranschen?

Det var nog min far som skvallrade. Han jobbar också här.

Du har jobbat med din pappa tidigare, på en annan arbetsplats. Hur har det varit?

Egentligen har vi jobbat ihop hela livet. När jag var liten var jag ofta med på byggen på helgerna och klättrade på ställningarna och åkte upp och ner i liften. Det var jätteroligt och det var lite annat då, idag skulle man inte få göra så. Men att jobba tillsammans med en förälder som man tycker om är både bra och dåligt. Jag slutade faktiskt på jobbet som montör därför att vi blev för mycket kollegor och för lite far och son. Jag ville inte ha den relationen med honom. Men nu är det annorlunda. Han är ute på fältet och jag är inne på kontoret.

Ni började som ett team och var ställningsmontörer båda två när du slutade i gymnasiet. Hur kommer det sig att du inte vill vara på fältet längre?

Min målsättning redan från start var att gå vidare till en ledande position tidigt i karriären och jag jobbade hårt för att visa det. Jag tröttnade på att montera och ville hellre planera jobben och skapa rutiner för arbetet, utveckla och testa nya saker. Det gör jag nu som KMA-ansvarig. Jag sitter med papper hela dagarna, har koll på lagar och samhällssystem. Men det roligaste är att åka ut till byggena och se hur ställningsmontörerna har det och fundera över hur de ska få det bättre.

Vad har du tagit med dig från arbetet som mediasäljare?

Att skapa rätt förutsättningar. Som säljare reste jag runt i hela Sverige, till stora mediebolag och mindre företag. Jag mötte många olika kulturer och lärde mig att personer är olika. Så är det bland ställningsarbetare också. Vissa kan tycka att det är kul att prova något nytt men andra kan vara negativa till en början. Då gäller det att vara pedagogisk och förstå att olika tänker olika om sitt arbete.

På fritiden ägnar du dig åt Motocross. Varför då?

Det är ett sätt att komma väldigt nära sin familj. Jag och min plastpappa är ute och åker varje helg, bor i husbil, äter tillsammans. Sen gillar jag att det finns vissa risker när 40 killar ska in i samma böj. Det gäller att vara först av grind och först ut ur andra kurva. Det är adrenalin och den familjenära känslan jag vill åt. Och det är alltid kul när det brummar också.

FAKTA

Namn: Jonathan Sköld

Ålder: 26

Arbete: KMA- ansvarig och projektledare
på AC-Ställningsmontage AB

Gör på jobbet: Sköter om ISO certifieringar/
auktoriseringen hos STIB, KMA-arbetet, interna
revisorer, externa revisorer, en del projekt på stan och
industrin

Bor: Stockholm

Familj: Fru och katten Sally

Kuriosa: Likheten mellan ställningsmontage och
motocross är att man tar ut sig hårt och strävar efter
att lyckas

Jimmy Lenander är kategorichef på Peab och den som har drivit frågan.

De tar täten för auktorisationen

Peab har beslutat att hela koncernen ska styra inköpen mot STIB-auktoriserade företag. Det här är ett jättekliv för auktorisationen – till slut kommer ordentlig draghjälp från beställarledet. Redan nu är beslutet ett faktum.

Jimmy Lenander är kategorichef på Peab och den som har drivit frågan. Han presenterade strategin för styrgruppen och i början av oktober klubbades beslutet. Från och med nu är ambitionen att nya avtal som skrivs ska vara med auktoriserade företag.

– Vi har projekt som redan har handlats upp, så det kommer att ta lite tid innan detta får effekt, säger han.

Samhällsbyggare

Peab har som vision att vara Nordens samhällsbyggare och för att leva upp till det vill de bland annat skapa trygga arbetsplatser, berättar Jimmy Lenander. De har sett vissa riskområden, där bland annat byggnadsställningar ingår.

– Det trattas ner hela vägen uppifrån. Hur vi ser på oss själva, visionen för företaget och de övergripande målen som vi har.

Traditionellt så har vi jobbat med många aktörer på marknaden. Det vi gör nu är att vi går in och skriver avtal med vissa utvalda partners, så att vi jobbar tätare med färre, säger han.

Jimmy Lenander berättar att Peab behöver jobba mer proaktivt för att kunna säkerställa en kvalitativ säkerhet kopplat till bland annat arbetsmiljö. Därför hoppas de mycket på samarbetet med STIB.

– Vi jobbar seriöst med de här frågorna, så det passar oss väldigt bra att ta det här steget. Ett auktorisationskrav innebär en ökad säkerhet genom STIBs egna revisioner. STIB-auktoriseringen blir ett komplement till våra egna leverantörsrevisioner.

Peab ser gärna att man blir auktoriserad om man inte redan är det, om man klarar av det. Samtidigt är det viktigt att seriositeten i en auktorisation behålls – att det fortsätter att vara en kvalitetsstämpel.

– Det är viktigt för oss att man kan förlora auktorisationen om man missköter sig.

Viss skepsis från branschen

Med rätta ser branschen på den här typen av förslag med viss skepsis. Det har sagts förr av stora företag och sen när det väl kommer till kritan har det oftast handlat om pengar i alla fall. Det stora undantaget i det här fallet är att det nu vilar på ett formellt beslut i Peab.

– Peab har nu en tydlig strategi för den här typen av riskfyllda kategorier. Vi har också börjat följa upp avtalstrohet i större utsträckning än tidigare, säger Jimmy Lenander.

Text: Daniel Pernikliski Bild: Stina Rosén

VINNARE

I KORSORD SOMMARKRYSS 1/2019

1:a pris

10 trisslotter

Lalle Bjarnemo, Enköping

2:a pris

5 trisslotter

Tristan Berntsson, Segeltorp

3:e-5:e pris

2 trisslotter

Susanne Berntsson, Hägersten

Peter Spansk, Harmånger

Marja Stjernberg, Bromölla

LÖSNING KORSORD

STÄLLNINGSAKTUELLT NR 1/2019

									T		O			E			I			
									L	O	T	T	S	E	D	E	L	N		
							R	O	B	O	T	E	N			K	A	D	I	
									C	A	N	A	S	T	A		M	U	N	
							A	K	K	A			S	I	L	L		S	V	
									A	S			S	A	T		O	F	T	A
							E	N	H	E	T			A	N			A	R	G
									D	A	T	O	R			O	E	N	I	G
							C	E	N	T	R	E	R	A	D			S	A	
										D	A	M	M	A			A	V	E	
							O	V	E			V			R	O		A	M	T
										A	L	L	I	G	A	T	O	R	E	R
	A		P		A		K	R		A	N	N		Y	R		S	O		
	F	Ö	R	S	V	I	N	N	A	N	D	E		G	O	T	T			
U	T	K	I	K		N	Y	A	N	S		T	A		A	R	E	A		
	O	A	S	E	R		T	R	I		H	A	L	O		E	R	S		
I	N	T	A	L	A	D	E		S	T	A	R	T	K	R	A	N	S		

STIB-AUKTORISERADE FÖRETAG

AB Br. Falks Byggnadsställningar
ABC Ställningsmontage AB
AC Ställningsmontage AB
AC Ställningsmontage Forsmark AB
AHAB Ställningar & Vädskydd AB
Aros Byggställningar AB
Bege Plattform & Ställning AB
Bergnäsets Ställningsmontage i Luleå AB
Bromölla Ställningsmontage AB
Eriks Ställningar AB
Gillis Ställningar AB
Gästriklands Byggnadsställningar AB
Heab Byggställningar AB
Hermansson Byggställningar AB

Hyrex AB
IBS Byggnadsställningar AB
IBS i Göteborg AB
IBS i Kalmar Län AB
IBS i Östergötland AB
JPK Byggställningar AB
JUF Byggnadsställningar AB
Libergs Sweden AB
Malmö Ställningsservice AB
Midroc Ställningar AB
Monteringsställningar AB
Murbiten Ställning AB
Plus Montage AB
Ramirent Safe Access AB

Rapid Hyrställningar AB
RSG Entreprenad AB
Safecon Byggnadsställningar AB
Sjöbergs Ställningar AB
Ställningsbyggarna i Skåne AB
Ställningsbyggarna i Sundsvall AB
Ställningsmontage & Industrijäms AB
Ställningsmontage Syd AB
Ställningsmontage Z AB
Sydställningar i Sölvesborg AB
Veberöds Ställningsmontage AB
Vikströms Byggnadsställningar AB
XERVON Sweden AB

Byggnadsställningar i säkerhetsparken

Byggbranschens egen säkerhetspark, utanför Arlanda flygplats, invigdes i oktober i år. Äntligen finns det möjlighet för alla aktörer i byggbranschen att utbilda sig inom säkerhet. Ställningar har en central roll vid en av stationerna.

Tillsammans med Layher har STIB varit med och utformat den station där mycket kretsar kring ställningar. Jenny Moberg är verksamhetsutvecklingschef på Erlandsson Bygg AB och har ansvarat för stationen. Hon är glad över att säkerhetsparken har blivit verklighet.

– Nu står det här, det är inte bara snack. Och så många aktörer har samarbetat och lagt konkurrensen åt sidan för att säkerheten är viktigast, säger hon.

På stationen visas både bra och dåliga exempel, och ställningarna har märkts ut med gröna glada gubbar, respektive röda arga. Bland annat visas vikten av rätt avstånd mellan ställning och vägg. På den dåliga ställningen syns en docka som fastnat mellan vägg och bomlag. Ett scenario som är hämtat från verkligheten och tydligt visar hur det kan gå när avståndet är för långt.

Uppkomna diskussioner viktiga

Varje grupp leds genom stationen av en instruktör som följer ett manus. Instruktören har inte svaret på alla frågor som kan uppstå, för även om det finns poänger med att visa rätt och fel är de diskussioner som startas minst lika viktiga. Sen finns det hel-

ler inte ett rätt svar på alla frågor. Vad hade man kunnat göra annorlunda för att undvika en olycka? I vilka situationer skulle en olycka kunna inträffa?

Fallhöjden påverkar kraftigt

Vid slutet av stationen ligger en rad verktyg på tyngder för att illustrera deras vikt

informationen verkligen in.

Fredrik Wijk är konstruktör på Layher och är den som har ritat ställningarna. Han är riktigt glad över att ha fått vara med och visa upp bra lösningar.

– Till exempel väderskyddet och alla förtjänster som kommer med det – ergonomiska och vädermässiga. Erlandsson

”Förhoppningen med säkerhetsparken är att kunna ändra säkerhetskulturen på företag”

vid ett fall från höjd. Det kan vara svårt att föreställa sig att en tumstock som väger drygt 100 gram i handen, väger 13 kilo när den landar efter ett fall på nio meter. När man ser verktygen på tyngderna sjunker

Bygg var direkt vänligt inställda till att ha med det på stationen, säger han.

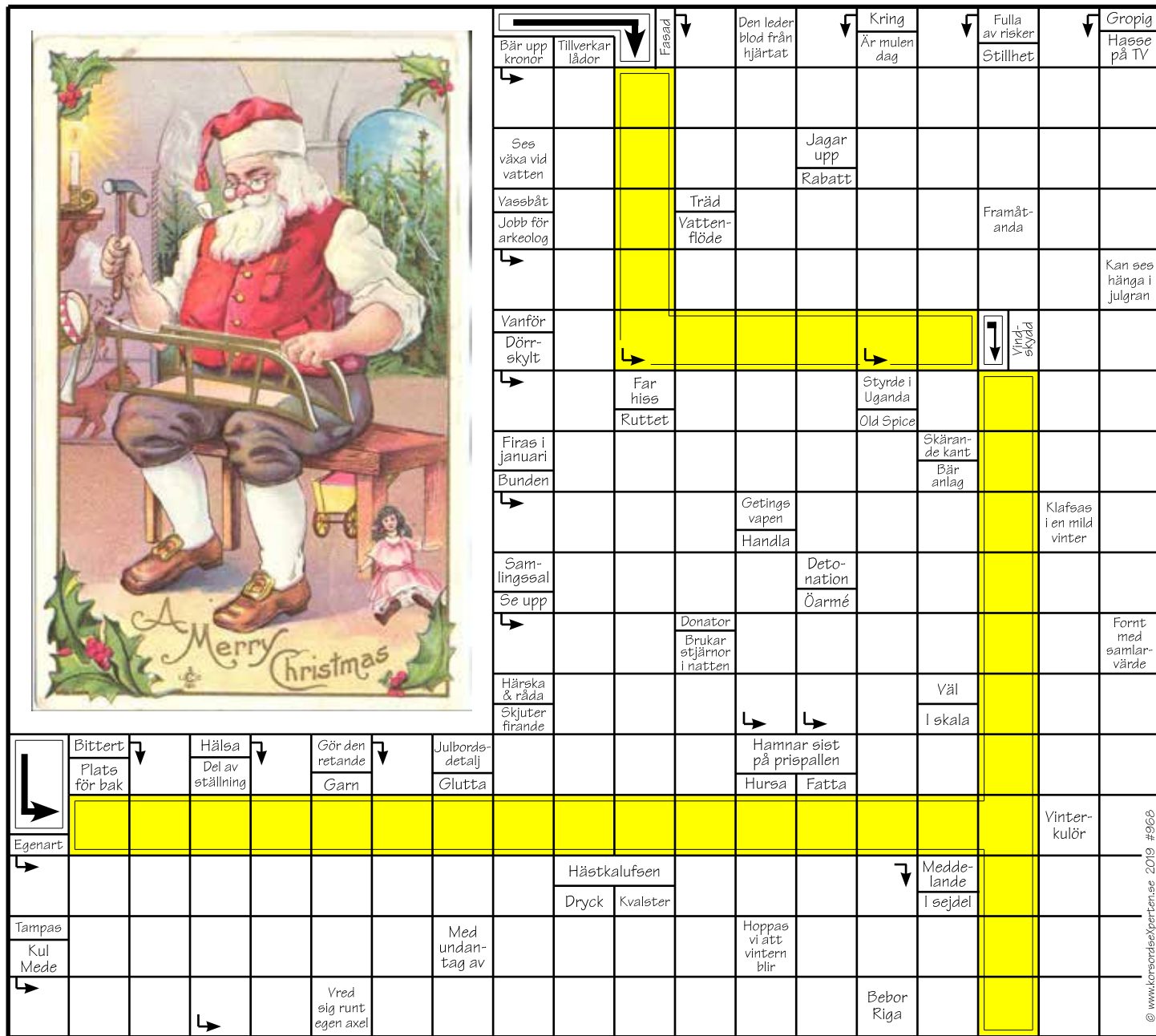
Byggnadsställningar, ergonomi, arbete vid väg, säkra schakt, buller med mera. Flera stationer står redan klara, men tanken är att parken ska växa organiskt i takt med att nya medlemmar och nya behov kommer till. För även om Sveriges byggindustrier har initierat projektet och är huvudman, så drivs parken som en fristående förening. De största byggföretagen och flera mindre är redan medlemmar.

Förhoppningen med säkerhetsparken är att kunna ändra säkerhetskulturen på företag, så att man inte gör saker av gammal vana därför att det gick bra förra gången.

– Det handlar ju inte bara om bra skyddsutrustning och risker, att vi jobbar med bra utbildning och annat. Många gånger kan vi konstatera att mycket handlar om attityder, beteenden, värderingar, säger Catharina Elmsäter-Svärd VD på Sveriges Byggindustrier.

Text och bild: Daniel Pernikliski

Lösningen skickas till:

Ställningsentreprenörerna (korsord)
Box 38
294 21 Sölvesborg

**Senast inlämning av korsord
nr 2/2019 är den 31/3-2020.**

Bland de rätta svaren lottar vi ut följande:

1:a pris 10 st. trisslotter
2:a pris 5 st. trisslotter
3-5 pris 2 st. trisslotter

Namn: _____

Adress:

Postnr: Ort:

LAYHER SIM[®]

Digital planering effektiviserar arbetet

Framtiden för ställningsbranschen är digital och kallas SIM

SIM (Ställningsinformationsmodellering) är ett arbetssätt med digitala 3D-modeller som gör det möjligt att samordna temporära konstruktioner i bygg- och anläggningsprojekt. SIM garanterar enkel tillgång till BIM (Byggnadsinformationsmodellering). Ställningsentreprenörer, byggentreprenörer, projektörer och byggherrar får verktyg för effektivare planering, design, hållfasthetsberäkning och montage av byggnadsställningar och väderskydd.

Med LayPLAN-programmen har Layhers kunder effektiva verktyg för SIM. LayPLAN CLASSIC möjliggör automatiserad planering av fördefinierade ställningskonstruktioner – exempelvis fasadställningar, volymställningar, cisternställningar och väderskyddstak. För komplexa strukturer och individuella anpassningar finns LayPLAN CAD.

Detaljerad 3D-planering med enkel visuell kollisionskontroll och funktionsanpassning, är bara några av fördelarna med SIM. Dessutom möjliggörs VR-visualisering, BIM-samordning med andra entreprenörer, överföring till strukturanalysprogram, generering av materiallistor och planering av monteringsordning.

SIM-projektering ger effektivare processer med högre kvalitet, vilket resulterar i kortare tider, lägre kostnader och ökad säkerhet.

GOD JUL & GOTT NYTT ÅR — ÖNSKAR VI PÅ

layher.se

Layher[®]

Mer möjligheter. Ställningssystemet.